

Dosarul nr. 3ra-567/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (P. Harmaniuc)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Vl. Clima, A. Malîi, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului depus de către Inspectoratul de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău a Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Gheorghe Străisteanu împotriva Inspectoratului de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău a Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și la examinarea cererii în termenul prevăzut de lege, obligarea examinării cererii și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 16 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul depus de către Gheorghe Străisteanu, casată parțial hotărârea din 13 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și s-a emis în această parte o hotărâre nouă de admitere în parte a acțiunii, în rest, hotărârea primei instanțe s-a menținut

c o n s t a t ă:

La 30 iulie 2018, Gheorghe Străisteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și la examinarea cererii în termenul prevăzut de lege, obligarea examinării cererii și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 27 iunie 2018, ora 14⁴⁶, prin intermediul poștei sale electronice: XXXXX, a expediat o cerere, semnată digital, la adresa electronică a Inspectoratului de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău: *ips_riscani@igp.gov.md*, prin care a solicitat, în temeiul Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, să i se furnizeze informație referitoare sub ce număr de intrare și la ce dată a fost înregistrată cererea sa din 17 iunie 2018, precum și în procedura cărei persoane responsabile din cadrul inspectoratului se află spre

examinare cererea respectivă și la ce etapă de examinare, însă nu a primit răspuns nici peste 34 de zile după expedierea și înregistrarea cererii.

Consideră reclamantul că prin neexaminarea cererii sale din 27 iunie 2018, Inspectoratul de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău i-a încălcat dreptul de acces la informație și la examinarea cererii în termenul prevăzut de lege, care urma a fi soluționată în termen de 15 zile.

În contextul expus, a cerut Gheorghe Străisteanu constatarea încălcării dreptului de acces la informație solicitată prin cererea din 27 iunie 2018 și la examinarea cererii din 27 iunie 2018 în termen de 15 zile prevăzut de lege, obligarea Inspectoratului de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău să examineze cererea sa din 27 iunie 2018, cu încasarea din contul Inspectoratului de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău în beneficiul său a sumei de 13.100 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 13 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea a fost admisă în parte și s-a constatat încălcate drepturile lui Străisteanu Gheorghe de acces la informație și la examinarea cererii din 27 iunie 2018 în termenul prevăzut de lege, în rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prima instanță și-a motivat soluția prin faptul că la 27 iunie 2018, ora 14⁴⁶, Gheorghe Străisteanu prin intermediul poștei sale electronice: XXXXX, a expediat o cerere, semnată digital, la adresa electronică a Inspectoratului de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău: *ips_riscani@igp.gov.md*, prin care a solicitat, în temeiul Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, să i se furnizeze informație referitoare sub ce număr de intrare și la ce dată a fost înregistrată cererea sa din 17 iunie 2018, precum și în procedura cărei persoane responsabile din cadrul inspectoratului se află spre examinare cererea respectivă și la ce etapă de examinare, recepționată de către pârât tot în aceiași zi – 27 iunie 2018, ora 14⁵⁰ (f.d. 16-18).

A stabilit prima instanță că la actele cauzei nu se atestă probe că Gheorghe Străisteanu, în termenul prevăzut de lege, a primit răspuns la cererea sa din 27 iunie 2018, în acest sens, a concluzionat prima instanță că Inspectoratul de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău, fiind furnizor de informații, în conformitate cu competențele ce îi revin, era obligat să asigure informarea activă, corectă și la timp a reclamantului asupra chestiunilor de interes public și asupra problemelor de interes personal, încălcând în așa mod dreptul ultimului de a avea acces la informații în termenul prevăzut de lege.

Referitor la pretenția privind repararea prejudiciului moral, prima instanță a considerat-o neîntemeiată, or, însăși faptul constatării încălcării dreptului de acces la informație și examinării cererii în termenul prevăzut de lege reprezintă în sine o satisfacție echitabilă.

Prin decizia din 16 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul depus de către Străisteanu Gheorghe, s-a casat parțial hotărârea din 13 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani în partea respingerii pretenției privind repararea prejudiciului moral și s-a emis în această parte o hotărâre nouă prin care s-a încasat din contul Inspectoratului de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu suma de 500 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului de acces la informație și la examinarea cererii din 27 iunie 2018 în termenul prevăzut de lege, în rest, pretenția cu privire la repararea

prejudiciului moral s-a respins ca neîntemeiată. În rest, hotărârea din 13 septembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani s-a menținut.

Instanța de apel și-a întemeiat decizia prin faptul că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire.

Potrivit jurisprudenței CțEDO, acest criteriu reprezintă în sine necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, iar cuantumul despăgubirii trebuie să fie stabilit în așa mod încât să aibă efect compensatoriu și să nu constituie sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

A notat instanța de apel că pretenția lui Străisteanu Gheorghe privind repararea prejudiciului moral cauzat acestuia prin încălcarea de către Inspectoratul de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău a dreptului de acces la informație și la examinarea cererii din 27 iunie 2018 în termenul prevăzut de lege, este parțial întemeiată, concluzionând astfel, că, luând în considerare principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suma de 500 de lei va constitui o satisfacție echitabilă pentru reclamant pentru prejudiciul moral cauzat acestuia prin încălcarea dreptului de acces la informații în termenul prevăzut de lege.

A reținut instanța de apel că suma de 13.100 de lei solicitată de către Străisteanu Gheorghe cu titlu de prejudiciu moral este disproporțională, necorespunzând circumstanțelor cauzei și excesivă în raport cu criteriile stabilite la caz, or, la determinarea cuantumului prejudiciului moral urmează să se respecte criteriul echității, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel încât să asigure efectiv o compensare suficientă a prejudiciului moral cauzat, ca să fie menținut echilibrul între daunele efectiv pricinuite și suma acordată.

La 15 martie 2019, Inspectoratul de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 16 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău în partea admiterii parțiale a acțiunii privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 500 de lei.

În susținerea recursului Inspectoratul de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material în partea compensării despăgubirii morale în beneficiul intimatului.

La 03 aprilie 2019, în adresa lui Străisteanu Gheorghe a fost expediată copia recursului depus de către Inspectoratul de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimatul nu și-a valorificat acest drept.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Inspectoratul de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău este inadmisibil, din motivele ce succed.

În debut, Colegiul învederează că, în data de 01 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, fapt ce rezultă din art. 257 alin. (1) al acesteia.

Conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.

Potrivit art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosului administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului aliniat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Prin urmare, condițiile de admisibilitate a recursurilor declarate împotriva deciziilor pronunțate de curțile de apel, în calitate de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel, în cauzele de contencios administrativ, vor fi verificate prin prisma normelor în vigoare până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, și respectiv încă valabile la momentul depunerii cererii de recurs.

Astfel, conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei din 16 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa Inspectoratului de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău la 13 februarie 2019, recepționată de către recurent (f.d. 68, 78).

În această ordine de idei, se constată, că în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 15 martie 2019.

Totodată, în conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționata problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate.

Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererii de recurs depusă de către Inspectoratul de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în recurs, în esență, sunt similare explicațiilor date de către reprezentantul său – Saachian Mariana în cadrul ședinței instanței de apel, asupra cărora Curtea de Apel Chișinău s-a pronunțat deja în modul corespunzător (f.d. 58).

Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurentul nu a evidențiat în cererea sa de recurs, formulată în memoriul ilegalități și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386

alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsește în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului.

Mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului depus, deoarece Inspectoratul de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel.

Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de către instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de depunere a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (cauza Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67).

La acest capitol instanța de recurs reține că recursul depus de către Inspectoratul de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce Inspectoratul de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv.

De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și a interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Inspectoratul de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău împotriva deciziei din 16 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 195 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Inspectoratul de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție mun. Chișinău a Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova împotriva deciziei din 16 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic